

פניני הפרשה

שמיני

עלון מס'

1081

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

קדושת המאכל

אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם – צריך להבין מהו כפל הלשון "ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם"? ועוד הרי התורה כבר כתבה את איסור אכילת שקצים לפני כן, ולמה חזר הכתוב עוד לצוות על זה?

מיישב האור החיים הקדוש ללמדנו שאם אדם אוכל מדברים האסורים, לא רק שגופו אוכל מהשרץ, אלא גם נפשו עצמה נעשית שרץ. ולכן נאמר "אל תשקצו את נפשותיכם". והדבר מצריך זהירות רבה, כי גם אם אוכל בשוגג ובהיסח הדעת, הקלקול פועל בנפש האדם. ולכן נאמר "ונטמתם בהם", להורות לנו שצריך להיות זהיר וזריז בענייני אכילה, וכמו שאמרו חז"ל "ונטמתם" חסר כתיב, ללמדנו כי מי שאוכל שקצים ורמשים מטמא את לבו ונפשו עד שלא מרגיש כלל בכל דבר וענין שבקדושה.

מביא על זה החפץ חיים משל לסוחר שהיה לו חנות של בשמים, וכאשר היה עובר סמוך לחנות של בורסקי שיש בה ריח רע, היה מתרחק, כי לא הורגל לכך. לימים ירד מנכסיו והוצרך להחליף עבודתו עד שהוא בעצמו נעשה בורסקי. אמנם בתחילה היתה לו עבודה זו למפח נפש ולא יכול היה לסבול את ריח העורות, אבל לאט לאט הורגל לריח עד שנדמה לו כריח טבעי. כך אדם הרגיל במאכלות אסורות, כבר לא מרגיש בפגם שלהם. לכן חוזרת התורה ואומרת "ולא תטמאו בהם" כדי שלא תגיעו למצב של "ונטמתם בהם".

יהודי קשיש בן תשעים, ירא שמים אמיתי שכל צאצאיו הולכים בדרך התורה, בא לפני הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, וסח לו בצער ובפנים כבושות אודות בעיה אשר מלוה אותו כבר שבעים ושבע שנה.

בצעירותו היה עילוי למדן ובעל תפיסה מהירה. והנה יום אחד, בסביבות גיל בר מצוה, קרה דבר מוזר. לאחר שהזר לשיבה מחופשת חג השבועות, חש כי ראשו נסתם ומאז התקשה להבין את הגמרא. אמנם גאונותו בענייני חול לא פסקה, אך בדברי תורה נעשה אטום וסתום ולא תפס מאומה.

כך נמשך הדבר שנים רבות עד שיצא למסחר, ובזכות חריפותו הצליח מאוד ונעשה לעשיר ובעל נכסים, אולם לקלוט דברי תורה וללמוד דף גמרא אחד אינו מסוגל. ותהה בעצמו אולי מקור האטימות נובע ממאכל טמא. אימץ את מוחו בשחזור החופשה אליה יצא כילד וממנה שב לשיבה אטום, ואז נזכר כי בעת החופשה, נכנס לאחת האכסניות שהיו במקום מגוריו, ושם נטפלו אליו מספר נערים גויים שהסבו לארוחה וניסו לשכנעו רק לטעום מבשר דבר אחר שהיה על שולחנם. הוא עמד בתוקף על שלו ולא הסכים בשום אופן.

אותם ערלים לא התייאשו וביקשו שלפחות ימצוץ את העצמות. לאחר הפצרות רבות, נכנע ללחצם ועשה כדבריהם...

סיים הישיש את סיפורו בבכיה, ושאל את הרב מה לעשות כדי לתקן את החטא ההוא. הרב הציע שיצום יום אחד, אולי כך תחלוף השפעתה של אותה אכילת בשר לא כשר.

דרכי הפרד"ס אופנים בפירוש התורה	עצה טובה
מספר קטן מחשבים כל אות רק כערכה באחדים (י=1, כ=2, ק=1, ר=2). לדוגמא: "הוי"ה" במספר קטן "טוב".	מומלץ להתגבר כארי לתפלת ותיקין. כשפותחים את היום כשהאוויר עוד טהור ונקי, זה מכניס אנרגיה ושמחה מיוחדת לכל היום. (הרב נח פלאי הי"ו).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"התורה נקראת לב, וכן סוף התורה ותחלתה (בראשית לעיני כל ישראל) הם אותיות לב, שכל זמן שהלב של אדם בריא ועובד עבודתו כראוי, גם אם יחלה כל הגוף יש תקוה להתרפא, אבל כשהחולי הוא בלב, עי"ז יהיה החולה מסוכן ב"מ. וכן כאשר נחזיק ביד לומדי תורה וירבו החכמים והלומדים גם אם יש בנו איזה חולאים של שאר עבירות, יש לנו תקוה להרפא מהם ע"י החכמים הלומדים, אבל כשהמצב של התורה הוא ברפיון ידים ח"ו ואין דורש ואין מבקש, הרי זה דומה לחולי שבלב, שכל הגוף הוא מסוכן ח"ו".

(מגיד חדשות ח"ט עמ' קס"ו)

קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים

פירשו חז"ל: עגל לכפר על מעשה העגל, ואיל לעולה זכר לאילו של יצחק. ע"כ. ולכאורה יש לתמוה מה הקשר בין הנזכרת המזבח לאילו של יצחק. (וע' בחומת אנך למרן החיד"א ז"ל שכתב על זה. ע"ש). ונראה לענ"ד ליישב על פי מה שראיתי בספר מאור ושמש שהקשה מדוע היה צריך אהרן להביא קרבן עולה, הרי קרבן עולה מכפר על הרחור הלב, ומה שייד זה באהרן. וכתב לתרין שכיון שנדב ואביהוא בניו חטאו במחשבה כמו שכתוב ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו (שמות כ"ד י"א), והיו אלו נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל, ונתחייבו באותו זמן מיתה אלא שלא רצה הקב"ה לערוב השמחה ופרע לנדב ואביהוא בחנוכת המשכן ולשבעים הזקנים בתבערה כמו שכתוב ותאכל בקצה המחנה (במדבר י"א א'), על כן הביא אהרן עולה לכפר על הרחור בניו שפגמו במחשבתו. עכ"ד בקיצור.

ועל דרך זה יש לומר כאן שכמו שיצחק היה צריך להיות עולה תמימה וציוה הקב"ה לאברהם להקריב איל לעולה תחת בנו, גם כאן חשב משה רבנו ע"ה שבזה שיקריב אהרן איל לעולה אז יתכפר עוון הרחור בניו, ויהיה זה תחת זה (שהרי מרע"ה ידע שהטאו נדב ואביהוא בזה שהביטו בכבוד השכינה, וכמו כן ידע שעתיד מישתו למות בחנוכת המשכן אלא שחשב שזה יהיה הוא או אהרן, כמו שאמר משה לאהרן אחר שריפתם: הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש. להלן יו"ד ג'). וע' רש"י, כלי יקר ומאור ושמש. או אפשר לומר באופן אחר, שהטעם שלקח אהרן איל לעולה כדי שבזכות יצחק אבינו ע"ה שהעלה על גבי המזבח, יזכור ה' ויכפר לבני ישראל ולאהרן על מעשה העגל.

ועל פי האמור נראה לענ"ד לפרש מה שאמר משה לאהרן (להלן פסוק ז') קרב אל המזבח וגו', ופירשו חז"ל לפי שנראה לו השטן בדמות שור להזכיר לאהרן את עון העגל שעשה, ולכן התבייש אהרן לגשת למזבח עד שזרזו משה. ע"ש. ועל כן, משה רבנו ע"ה שידע את הרחורי לבו של אהרן ואת מעשהו של השטן, אמר לאהרן קח לך וגו' ואיל לעולה וגו', לרמוז לו על מה שאמרו חז"ל (סנהדרין דף פ"ט ע"ב) שכשהלכו אברהם ויצחק לעקידה בא השטן לעכבם ונדמה להם כזקן וכים וכו', ועם כל זה המשיכו לקיים מצות ה'. אף כאן, אמר לו משה לאהרן שיזכור מעשה העקידה שגם שם רצה השטן למונעם אבל בזכות שלא שמעו בקולו וקיימו מצות ה' זכו לשכר גדול, כך גם כאן אין לך לשמוע או לחשוש לדברי השטן. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**עם הספר**

שוק הספרים התורני בזמננו תהלות לאל יתברך הולך וגדל בממדים שלא היו מעולם. אין לך יום שלא יוצאים בו לאור מספר ספרים, ואין לך ענין שלא נתחבר עליו ספר. אפילו על אמירת מלה אחת "אמן", יצאו מספר ספרים. גם על המלה הראשונה בתורה - "בראשית" נתחברו ספרים שלמים כדי לבארה בדרך הפרד"ס. על קושיית הבית יוסף המפורסמת על חנוכה, נכתב ספר שלם עם 500 (!) תירוצים. כל סימן בש"ע הולך ונפרש לספר שלם.

הנה לדוגמא מספר ספרים שעולים כעת בזכרוני: ספר על הלכות צער בעלי חיים, על 'בל תשחית', על נפילת אפיים, על קריאת שמע שעל המטה, על שלג בהלכה, על עיטוש בהלכה, על עלינו לשבח, על סעודה רביעית, על הפיוט לכה דודי.

תופעה זו מרנינה ומשמחת, ומוכיחה בעליל עד כמה תורתנו הקדושה ארוכה היא מארץ מדה ורחבה מני ים.

מאז ומתמיד, היה עמנו קשור בעבותות אהבה אל ספריו, דבר שאינו מצוי בשום אומה ולשון. לא פלא שהוכתרנו בפי האומות בתואר "עם הספר".

כבר מראש מקדם מחובר היה עמנו לחיבורים, והראשון בקודש - אבי אומתנו אברהם אבינו שחיבר ספרים להפצת אמונה (כמבואר ברמב"ם פ"א מעבודה זרה ה"ג).

גם בימינו, בשעה שהעולם כולו מכריז קבל עם ומסך על מותה של המלה הכתובה, ישנו עם אחד, שמוציא השכם והערב ספרים מהודרים ממכבשי הדפוס ומעשיר את עולם הספרות התורנית ביכול עצום ומשובח.

אם בימים עברו כתיבת-ספרים היתה מנת חלקם הבלעדית של יחידים בכל דור, הרי שהיום פורח לו עולם של כותבים צעירים, מרביתם "מלקטים" ומיעוטם "מחדשים".

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

קיים עולמות מלאים

היהודים לעסוק במלאכה זו.

אף אני בכלל הגזרה הייתי, אך לעצמי לא דאגתי. ידעתי כי כד החרס מלא וגדוש בממון שצברתי במשך שנים רבות, ויכול אני למלא את חנותי בסחורה אחרת. אבל לבי היה על מאתיים משפחות, ביניהן משפחות אלמנות ויתומים, שכל פרנסתם היתה ממשלוח יד זה, וכעת הן נותרו ללא מקור פרנסה.

מיד ללא היסוס, לבשתי בגדי שבת, נטלתי את הכד גדוש המטבעות, והלכתי לשכונת שייך יברק. עליתי למעונו של הקאימקאם וביקשתי לשוחח עמו. בכואי לפניו, הנחתי לרגליו את הכד. נשא השיך עיניו ושאל: "מה זה?" אמרתי: "כל חסכונותי". תמה: "מה מבוקשך?" עניתי: "מאומה. ביקשתי רק להזכיר למעלתך את הפתגם: "קטע אל רקאב, ולא קטע אל רזאק" - כרות את הצואר, ואל תכרות את הפרנסה!".

"למה כוונתך?" חקר הקאימקאם. פתחתי ואמרתי: "אדוני המושל, מוכר כפתורים אני - אבל עיניך הרואות, יש לי חסכונו, ויכולתי להסב פרנסתי ולהתכלכל בכבוד. אבל בגזרתך, הותרת מאתיים משפחות רעבות, אלמנות ויתומים חסרי כל! תיקר מתנתי ועתירתי לפניך, ותבטל את הגזירה!".

המטבעות היוצאות מן הכד יחד עם הדברים היוצאים מן הלב פעלו את פעולתם. הגזירה בטלה, ולמאות משפחות היתה הרווחה.

נענה הרב בחלומו ואמר: "אכן נודע הדבר באיזו זכות גופך נשאר קיים! המקיים נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא. והמקיים נפשות רבות מישראל, כאילו קיים עולמות הרבה!".

אחד מיהודי ארם צובה הלך לעולמו כדרך כל הארץ, ואנשי ה"חברה קדישא" מיהרו לחצוב לו קבר בבית העלמין. תוך כדי העבודה, ארעה לפתע מפולת, ונתגלה קברו של נפטר אחר שנקבר בסמוך.

להפתעתם, נמצא גופו שלם כביום קבורתו, ורמה לא היתה בו, ולא עוד אלא שריח ניחוח עלה ממנו.

מכיון שעברו שלושים וחמש שנים מיום פטירתו, ואותו יהודי לא נודע כקדוש וצדיק, היה הדבר לפלא בעיניהם. הלכו וסיפרו על כך לרב העיר הגאון רבי רפאל שלמה לנייאדו זצ"ל (מח"ס שו"ת "בית דינו של שלמה" ועוד). תמה גם הוא לשמע הדבר, שאף הוא הכיר את המנוח כמוכר כפתורים ותופר לולאות, ולא הבין במה זכה איש פשוט כזה למעלה כה נשגבה שהיא נחלתם של צדיקים וחסידים. לא נתקררה דעתו עד שביקש שיגלו לו מן השמים פשר הדבר.

עוד באותו לילה, בא אותו מוכר כפתורים אל רבי רפאל שלמה בחלום, ואמר לו: "למה תתפלא, אספר לך במה זכיתי לכך". וכך סיפר:

מיום הגיעי למצוות, נאלצתי לעבוד לפרנסתי. פתחתי דוכן והרווחתי פרוטות. הוצאתי כדי מחייתי, וכל פרוטה שחסכתי, שמרתי בכלי חרס. לימים, שכרתי חנות ופרנסתי היתה בשפע. כל הכסף שנותר מכלכלת ביתי, מצא דרכו לכד החרס בפאתי החנות, עד שכמעט ועלה על גדותיו. שמחתי ואמרתי: יהיה זה לנישואי צאצאי.

יום אחד הגיע קאימקאם (ממלא מקום) מטעם השלטון לצורך גביית מיסים. באו אליו גוים עוכרי ישראל וקבלו בפניו שכל מסחר הכפתורים והרקמות נתונים בידי היהודים, והעלילו שהם מעלימים מיסים. קיבל הממונה את הדיבה, והוציא צו האוסר על

☺ זה כא 3 חוק! ☺

הרב הקדוש רבי יצחק מווארקא זצ"ל הגיע ללובלין להשתתף בכרית. דחקו החסידים עצמם ונשענו זה על זה, להיטיב לראות ולשמוע.

ראה זאת הרבי ואמר: "כל יהודי הוא ספר תורה, ואסור להשען על ספר תורה!".

העיר שם חכם אחד: "אם כל יהודי הוא ספר תורה, הלא הלכה מפורשת היא: "מותר להניח ספר תורה על ספר תורה" (שו"ע יורה דעה סי' רפ"ב סעיף י"ט)".

נענה הרבי: "אכן כן, אבל כל יהודי צריך לחשוב שחברו ספר תורה, ולא הוא..."

☺ חוק 3 חוק כא... ☺

כולם שוים לפני המקום.

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שנתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם המצוה לכתוב ספר תורה היא חובה או רשות?
תשובה: מצוה למי שביכלתו לכתוב. ובימינו סומכים על סברת הרא"ש (הלכות ס"ת סי' א'), ובצירוף השתתפות בכמה אותיות בס"ת במזמן או בכתיבה בידים.

שאלה: אני מגדל תוכים ומקפיד בכל ערב לכסות להם את הכלוב, כדי שבבוקר לא תכה בהם השמש. לפני כמה ימים שכחתי לכסות, ולקראת הצהרים שמתני לב ששני תוכים מתו, ככל הנראה מהתייבשות. האם אני צריך לעשות תיקון על כך?
תשובה: תודיע לאחרים המגדלים תוכים שיזהרו בזה. ובאופן כללי להזהר ביחוד בצער בעלי חיים.

שאלה: האם מותר לבנות על קבר של אדם פשוט פרגולה לצל?
תשובה: מותר.

שאלה: האם אפשר לדעת מיהו ראשון הראשונים וראשון האחרונים?
תשובה: ראשון הראשונים – הרי"ף. ראשון האחרונים – מרן.

שאלה: מהיכן נובע המנהג (אצל האשכנזים וחלק מהספרדים) להדליק נרות שבת לפי מספר הילדים?
תשובה: אולי מפני שאמרו בגמרא (שבת דף כ"ג ע"ב): הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים. לכן מדליקים לפי מספר הילדים, שכל אחד יצא תלמיד חכם. ואין לנו מנהג זה (ועיינן תוס' שם בד"ה ה"ג).

שאלה: האם מותר ללכת לים או לבריכה בימי ספירת העומר?
תשובה: אין בזה איסור, רק בימי בין המצרים, ובלבד שלא יהא מעורב.

שאלה: ידיד שלי קנה בית בשעה טובה, האם מותר לו להיכנס לבית החדש בימי ספירת העומר, או שימתין עד שיסתיים העומר?
תשובה: מותר ליכנס, רק "חנוכת הבית" יעשה אחר ל"ג.

שאלה: בתי נישאה בתאריך ג' בסיון, בתוך שלשת ימי הגבלה, מבלי להיועץ בי, ואני סברתי שהתאריך אינו מתאים, והיה ראוי לדחות לשבוע הבא. האם צדקתי?
תשובה: מזל טוב. לספרדים אין בעיה מ-ל"ד לעומר ואילך.

שאלה: אודות מנהגנו שלא להסתפר עד ערב חג השבועות כדעת האר"י, האם גם סידור הזקן בכלל? כי ראיתי להגרבי"צ אבא שאול זצ"ל באור לציון ח"ג (עמ' קפ"ו) שכתב שגם לפי האר"י מותר למי שרגיל לסדר הזקן, כיון שכל הטעם שהאר"י החמיר עד שבועות משום שזוהי תקופה שהדינים שולטים לכן אין לגלח שערות הראש, משא"כ בשערות הזקן שלא שייך טעם הנ"ל (כי הם בחינת חסדים ולא דינים כשערות הראש). ע"ש.

תשובה: אפשר לסמוך על דבריו, אבל לא אצל הספּר (שלא ילמדו ממנו אחרים) אלא לסדר קצת במראה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו